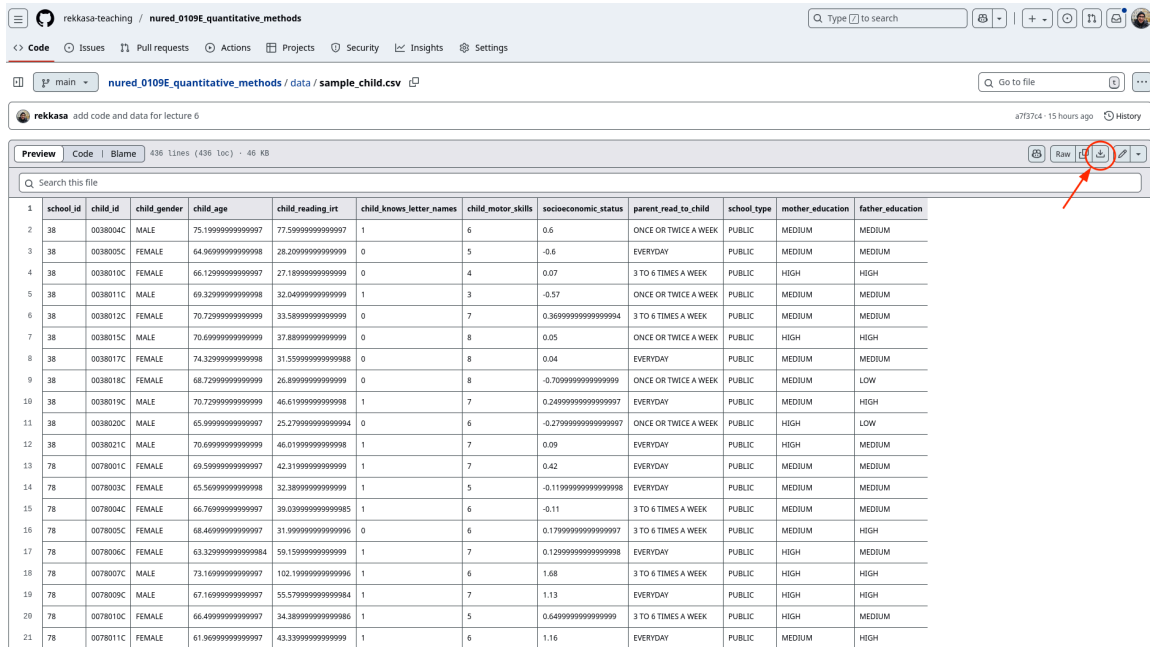

Εισαγωγή και επεξεργασία δεδομένων

Εισαγωγή δεδομένων

Για τις ανάγκες της ανάλυσης θα χρησιμοποιήσουμε τα δεδομένα που βρίσκονται εδώ. Για να τα κατεβάσετε απλά πατάτε το κουμπί download στο πάνω δεξιά μέρος της σελίδας.

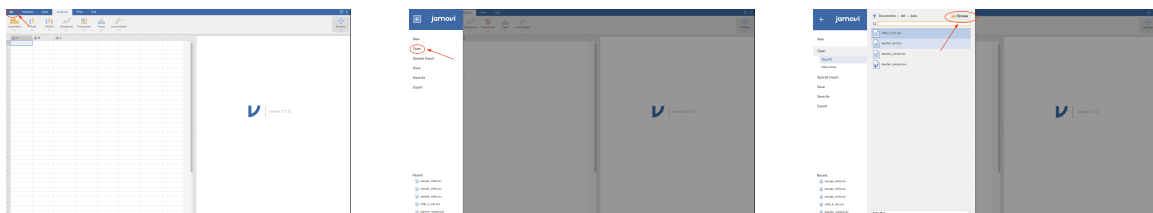

The screenshot shows a GitHub repository for 'rekasa-teaching / nured_0109E_quantitative_methods'. The file 'sample_child.csv' is selected, showing a preview of a table with 11 columns: school_id, child_id, child_gender, child_age, child_reading_irt, child_knows_letter_names, child_motor_skills, socioeconomic_status, parent_read_to_child, school_type, mother_education, and father_education. The table contains 21 rows of data. In the top right corner of the file viewer, there are icons for 'Raw', 'Download', and 'Share'. A red arrow points to the 'Download' icon.

Figure 1: Κουμπί download

Το αρχείο που θα κατέβει ονομάζεται `sample_child.csv`. Αρχεία αυτού του τύπου (csv) μπορείτε να τα ανοίξετε με το excel ή ακόμα και με ένα πρόγραμμα όπως το σημειωματάριο. Τα αρχεία αυτά χρησιμοποιούν κόμματα για να ορίσουν μέτρηση για μια νέα μεταβλητή.

Αν έχετε ανοιχτό το πρόγραμμα Jamovi, μπορείτε να εισάγετε τα δεδομένα στο που κατεβάσατε ακολουθώντας τις εικόνες παρακάτω:

(a) Βήμα 1

(b) Βήμα 2

(c) Βήμα 3

Figure 2: Διαδικασία φόρτωσης δεδομένων στο Jamovi.

Αν όλα πάνε καλά θα έχετε τα δεδομένα σας μέσα στο Jamovi, όπως φαίνεται στο Figure 3.

	school_id	child_id	child_gender	child_age	child_residence	child_knowledge	child_mother_education	socioeconomic
1	38	0038004C	MALE	75.20	77.60	1	6	
2	38	0038005C	FEMALE	64.97	28.21	0	5	
3	38	0038010C	FEMALE	66.13	27.19	0	4	
4	38	0038011C	MALE	69.33	32.05	1	3	
5	38	0038012C	FEMALE	70.73	33.59	0	7	
6	38	0038015C	MALE	70.70	37.89	0	8	
7	38	0038017C	FEMALE	74.33	31.56	0	8	
8	38	0038018C	FEMALE	68.73	26.90	0	8	
9	38	0038019C	MALE	70.73	46.62	1	7	
10	38	0038020C	MALE	66.00	25.28	0	6	
11	38	0038021C	MALE	70.70	46.02	1	7	
12	78	0078001C	FEMALE	69.60	42.32	1	7	
13	78	0078003C	FEMALE	65.57	32.39	1	5	
14	78	0078004C	FEMALE	66.77	39.04	1	6	
15	78	0078005C	FEMALE	68.47	32.00	0	6	
16	78	0078006C	FEMALE	63.33	59.16	1	7	
17	78	0078007C	MALE	73.17	102.20	1	6	
18	78	0078009C	MALE	67.17	55.58	1	7	
19	78	0078010C	FEMALE	66.50	34.39	1	5	
20	78	0078011C	FEMALE	61.97	43.34	1	6	
21	78	0078013C	FEMALE	63.57	36.19	1	6	
22	78	0078014C	MALE	63.00	27.26	0	4	
23	78	0078015C	MALE	68.93	24.50	0	7	
24	78	0078016C	MALE	65.70	42.69	1	5	
25	78	0078018C	FEMALE	66.03	49.35	1	7	
26	78	0078020C	MALE	75.27	38.75	1	6	
27	78	0078021C	FEMALE	61.77	32.29	1	6	
28	78	0078022C	MALE	69.23	40.67	1	3	
29	78	0078023C	MALE	60.90	35.84	1	2	
30	80	0080002C	MALE	69.13	43.37	1	8	
31	80	0080003C	MALE	74.07	40.58	1	7	
32	80	0080005C	MALE	74.17	38.66	0	6	
33	80	0080007C	FEMALE	61.07	30.73	0	3	
34	80	0080008C	MALE	67.67	32.39	1	8	
35	80	0080009C	FEMALE	67.60	24.63	0	5	
36	80	0080010C	FEMALE	68.80	39.02	1	9	
37	80	0080011C	FEMALE	70.23	35.94	1	8	
38	80	0080013C	MALE	64.77	77.07	0	4	

Figure 3: Τα δεδομένα έχουν φορτωθεί στο Jamoni με επιτυχία.

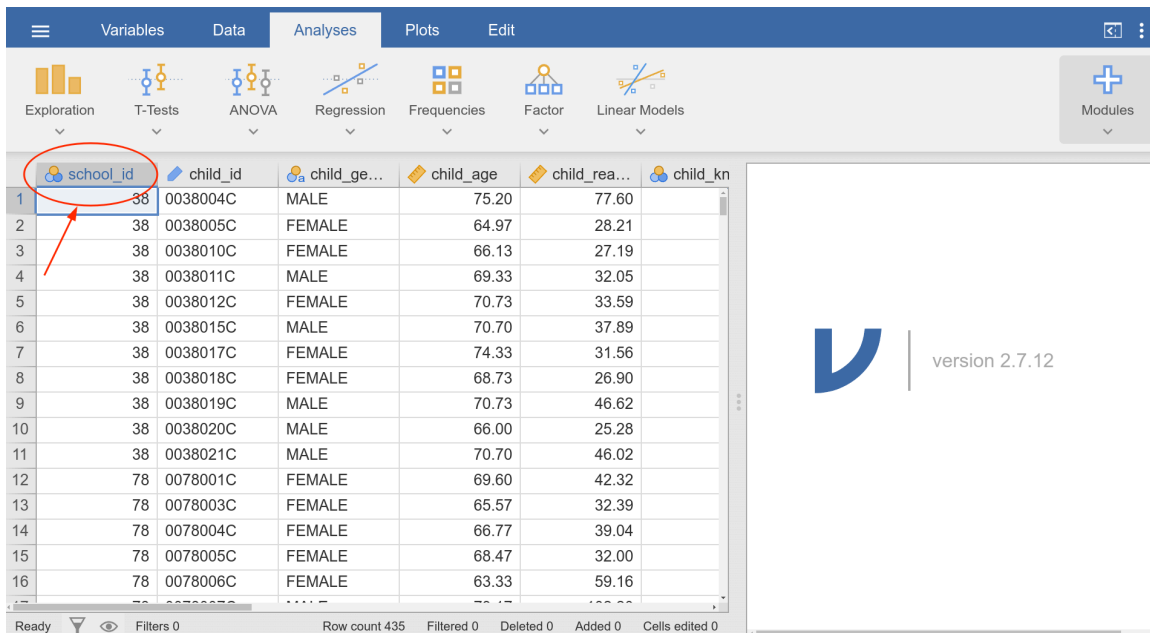
Αρχική επεξεργασία

Όταν εισάγουμε τα δεδομένα μας, το Jamoni κάνει ό,τι μπορεί για να προβλέψει τον τύπο των μεταβλητών. Δυστυχώς, δεν κάνει πάντα την καλύτερη δουλειά. Γι'αυτό είναι σημαντικό, μετά από την εισαγωγή των δεδομένων, πάντα να κάνετε έναν έλεγχο στον τύπο των μεταβλητών που φορτώθηκαν. Το Jamoni χρησιμοποιεί 4 είδη μεταβλητών:

1. Αναγνωριστικές μεταβλητές (ID). Αυτές χρησιμοποιούνται για να δώσουν έναν αναγνωριστικό (συνήθως) αριθμό σε κάθε π.χ. άτομο, σχολείο κτλ. Τις περισσότερες φορές, τέτοιες μεταβλητές δεν παίζουν και μεγάλο ρόλο στις αναλύσεις μας. Στο Jamoni αυτές συμβολίζονται με ένα μικρό ταμπελάκι.
2. Ονομαστικές μεταβλητές (Nominal variables). Αυτές οι μεταβλητές μας δίνουν κατηγορίες οι οποίες δεν μπορούν να διαταχθούν. Για παράδειγμα το φύλο ή το χρώμα της τσάντας των μαθητών. Το μπλε δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι «μεγαλύτερο» ή «μικρότερο» από το κόκκινο. Στο Jamoni αυτές συμβολίζονται με τρεις τεμνόμενους κύκλους.
3. Διατάξιμες μεταβλητές (Ordinal variables). Αυτές οι μεταβλητές μετριοούνται σε κατηγορίες που μπορούν με κάποιον τρόπο να διαταχθούν. Για παράδειγμα, σε ένα ερωτηματολόγιο το επίπεδο συμφωνίας με μία δήλωση μπορεί να δηλώνεται ως «Καθόλου», «Λίγο», «Πολύ», «Απολύτως». Σε αυτήν την περίπτωση, το «Λίγο» ξέρουμε ότι είναι μικρότερο από το «Απολύτως», αν και δεν έχουμε εικόνα πόσο «απέχει» το «Λίγο» από το «Απολύτως». Στο Jamoni αυτές συμβολίζονται με μία σκάλα.
4. Συνεχείς μεταβλητές (Continuous variables). Αυτές οι μεταβλητές μετριοούνται σε μία συνεχή αριθμητική κλίμακα. Για παράδειγμα, το ύψος και το βάρος των μαθητών σε μία

τάξη είναι συνεχείς μεταβλητές. Ένα ύψος 110 εκατοστών είναι μεγαλύτερο από ένα ύψος 100 εκατοστών. Συγχρόνως, ξέρουμε και πόσο μεγαλύτερο είναι το πρώτο ύψος από το δεύτερο (10 εκατοστά). Στο Jamonι αυτές συμβολίζονται με έναν χάρακα.

Αν δούμε τα στο συγκεκριμένο αρχείο, έχουμε μία μεταβλητή που ονομάζεται `school_id` την οποία το Jamonι θεώρησε ονομαστική (Figure 4).

	school_id	child_id	child_ge...	child_age	child_rea...	child_kn
1	38	0038004C	MALE	75.20	77.60	
2	38	0038005C	FEMALE	64.97	28.21	
3	38	0038010C	FEMALE	66.13	27.19	
4	38	0038011C	MALE	69.33	32.05	
5	38	0038012C	FEMALE	70.73	33.59	
6	38	0038015C	MALE	70.70	37.89	
7	38	0038017C	FEMALE	74.33	31.56	
8	38	0038018C	FEMALE	68.73	26.90	
9	38	0038019C	MALE	70.73	46.62	
10	38	0038020C	MALE	66.00	25.28	
11	38	0038021C	MALE	70.70	46.02	
12	78	0078001C	FEMALE	69.60	42.32	
13	78	0078003C	FEMALE	65.57	32.39	
14	78	0078004C	FEMALE	66.77	39.04	
15	78	0078005C	FEMALE	68.47	32.00	
16	78	0078006C	FEMALE	63.33	59.16	

Figure 4: Η μεταβλητή `school_id` δεν θα έπρεπε να είναι ονομαστική καθώς μας δίνει έναν αναγνωριστικό αριθμό για κάθε σχολείο.

Για να αλλάξουμε τον τύπο της μεταβλητής κάνουμε διπλό κλικ επάνω της και οδηγούμαστε στο μενού αλλαγής της μεταβλητής. Από εκεί διαλέγουμε την επιλογή ID και μετατρέπουμε τη `school_id` από ονομαστική σε αναγνωριστική (Figure 5).

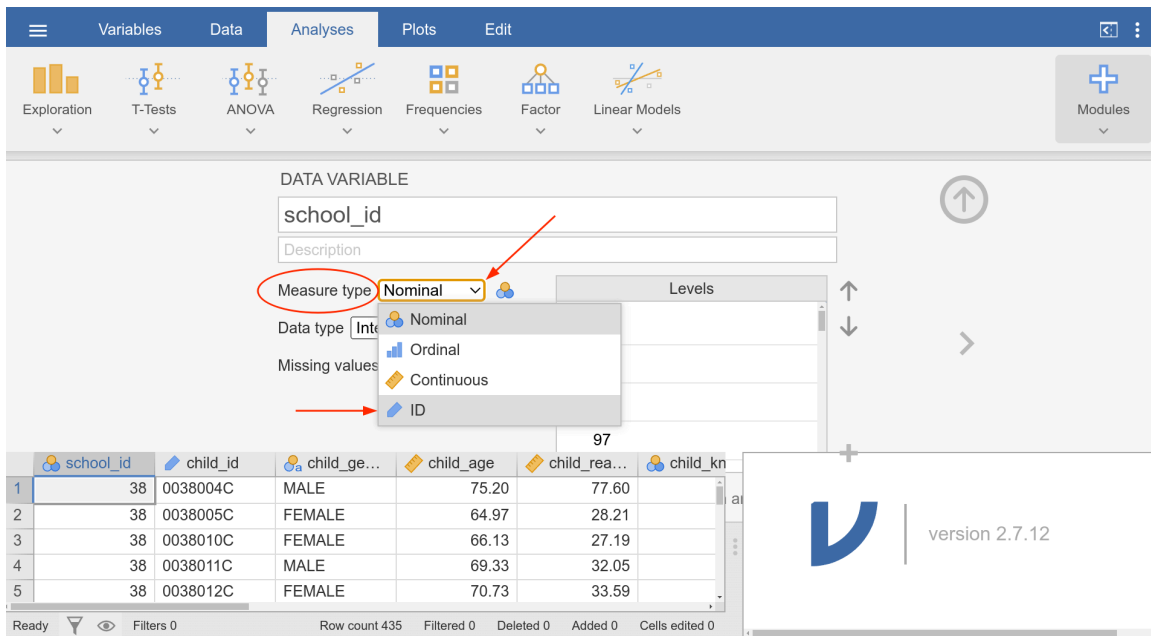

Figure 5: Αλλαγή τύπου της μεταβλητής school_id σε αναγνωριστική.

Αν κοιτάξουμε και τις υπόλοιπες μεταβλητές, θα δούμε και άλλες περιπτώσεις που το Jamoni δεν έκανε καλή ερμηνεία του τύπου των μεταβλητών. Για παράδειγμα, η μεταβλητή parent_read_to_child που μας περιγράφει τη συχνότητα μέσα στην εβδομάδα που οι γονείς διαβάζουν στο παιδί είναι ονομαστική ενώ κανονικά θα έπρεπε να είναι διατάξιμη. Οι τιμές της πηγαίνουν από το καθόλου έως κάθε μέρα.

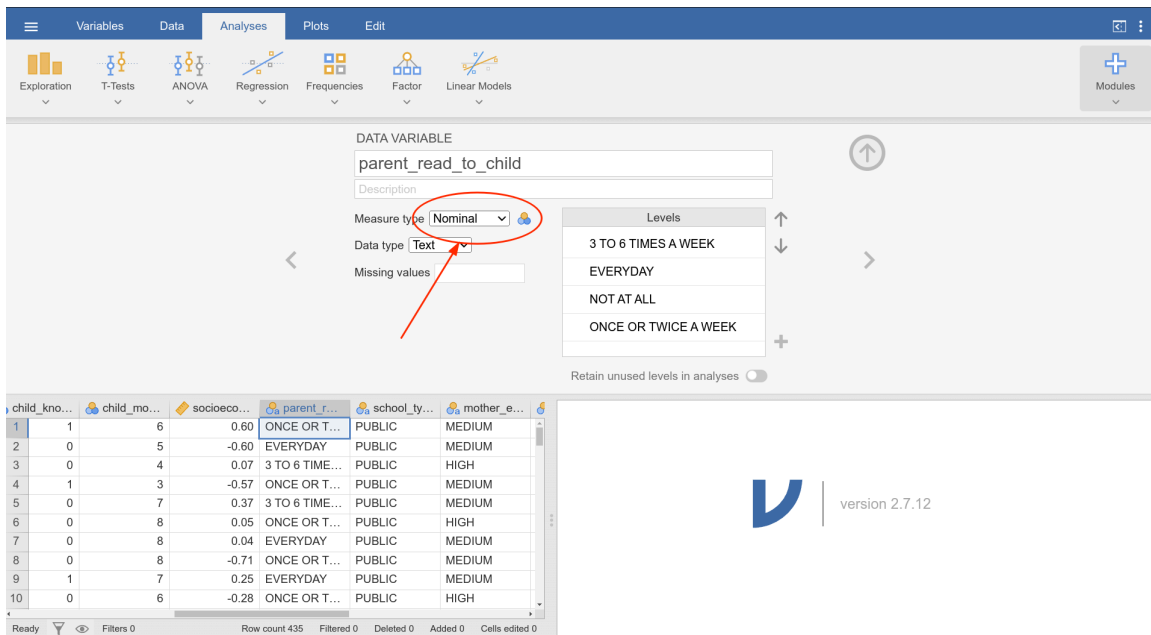
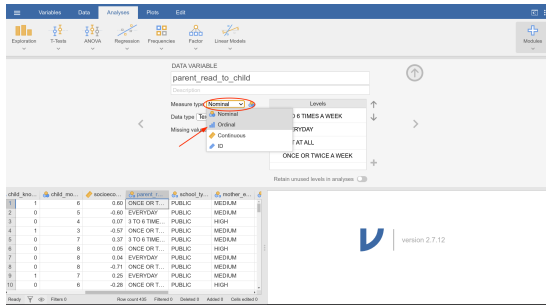
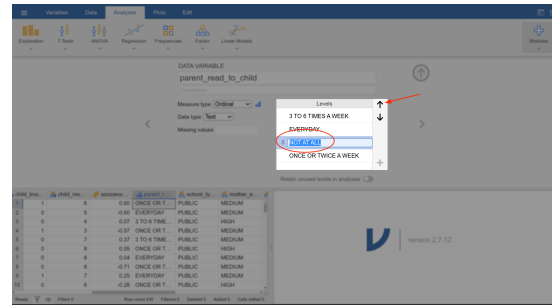

Figure 6: Η μεταβλητή parent_read_to_child δεν θα έπρεπε να είναι ονομαστική αλλά διατάξιμη.

Η αλλαγή αυτή γίνεται σε δύο βήματα. Το πρώτο βήμα είναι το ίδιο με το Figure 5, και περιλαμβάνει την αλλαγή του τύπου της μεταβλητής. Στο δεύτερο βήμα πρέπει να αναδιατάξουμε τις τιμές της μεταβλητής, ώστε να αντικατοπτρίζουν τη διάταξη. Συνήθως, βάζουμε τις αλλαγές σε αύξουσα σειρά, από τη μικρότερη τιμή στη μεγαλύτερη (Figure 7).

(a) Αλλαγή τύπου της μεταβλητής.

(b) Αναδιάταξη σε αύξουσα σειρά.

Figure 7: Διαδικασία φόρτωσης δεδομένων στο Jamovi.

Στο τέλος, η μεταβλητή `parent_read_to_child` θα πρέπει να έχει τη μορφή που φαίνεται στο Figure 8.

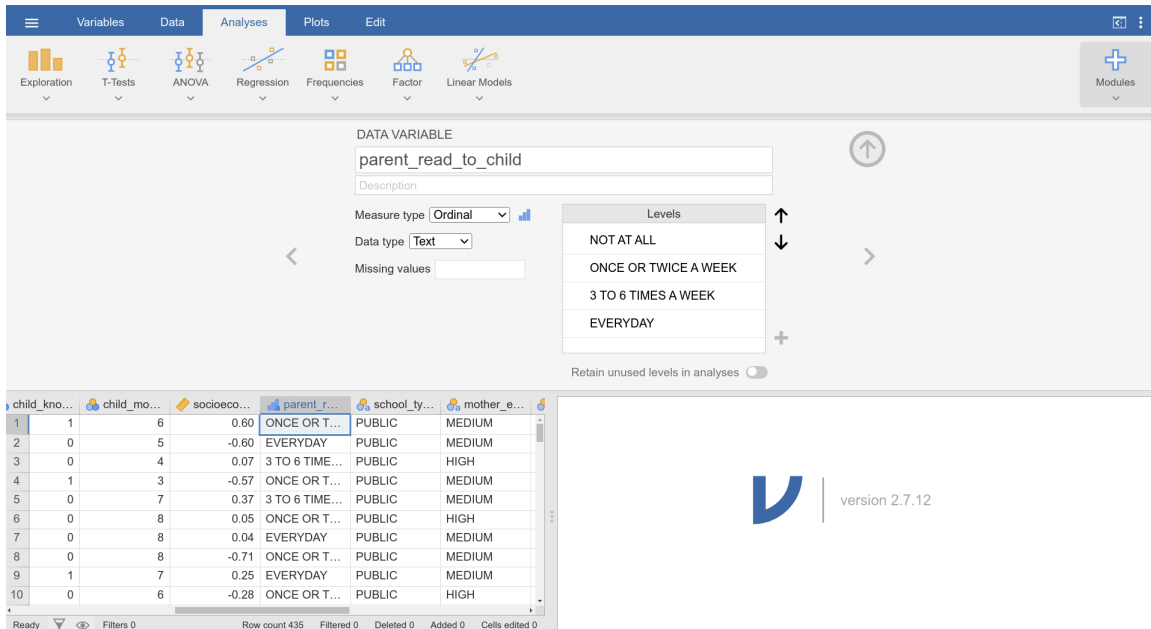

Figure 8: Η σωστή μορφή που παίρνει η μεταβλητή `parent_read_to_child` μετά τις αλλαγές.

Με τον ίδιο τρόπο αλλάζουμε και τον τύπο των μεταβλητών `mother_education` και `father_education`, οι οποίες πάλι θα έπρεπε να είναι διατάξιμες αλλά έχουν εισαχθεί ως ονομαστικές.